

Gražiausios metų šventės – Šv. Kalėdų – laukimas atneša daug džiaugsmo, pripildo širdis gerumo, o namus – jaukumo. Šventinę nuotaiką kuria ir namų bei kiemo dekorų elementai. Įprasta, kad garbingiausioje vietoje įsitaisto žaliaskarė eglutė, šalia ramybę ir šilumą spinduliuoja žvakės, ant durų ir stalų puikuoja Advento vainikai, o namai pakvimpa pyragais. Neabejotinai vienu iš mėgstamiausių namų puošybos elementu tampa varpelis.

Jau trečius metus iš eilės tampa gražia tradicija, kai į šventinį Panevėžio Elenos Mezginaitės viešosios bibliotekos Smėlynės padalinio puošimą įsijungia ne tik bibliotekos darbuotojai, bet ir lankytojai, partneriai, bičiuliai.

Puoštis Kalėdoms visada smagu, net kai tam sutrukdyti bando atklydęs virusas. Nors jis apribojo bibliotekų lankymą, bet šių metų šventiniu pasipuošimu galima grožėtis ir neužeinant į biblioteką. 2021-ųjų laukimą visi draugiškai papuošėme šventiniu konkurso „**Taip skamba Kalėdos**“ dalyvių iš antrinių žaliavų sukurtų varpelių chorų. Džiaugiamės sulaukę didžiulio susidomėjimo konkursu: 219-os dalyvių 268 varpeliai papuošė biblioteką ir jos langus.

Fantazijai ir kūrybiškumui negalioja jokios taisyklės ar amžiaus cenzas. Išradingi vaikai, mokytojai, tėveliai ir seneliai, bibliotekos bičiuliai, pasitelkę vaizduotę ir pamiklinę rankytę, panaudoję skirtingas technologijas sukūrė įvairiausių formų, dydžių, raštų, net skirtingo skambesio varpelių.

Bibliotekos darbuotojai, tvarkydami ir skaičiuodami varpelius, dar kartą įsitikino, kad ne tik suaugę, bet ir mažieji domisi ekologijos temomis ir stengiasi tausoti gamtą. Net žodyje „bibliotEKOs“ užšifruotos trys raidės sufleruoja apie šių dienų aktualijas. Kiekvienas iš antrinių žaliavų sukurtas varpelis turi savo žavesio ir traukia ne tik bibliotekos lankytojų, bet ir praeivių akį. „Paroda languose“ sukvieta ne vieną smalsuolių, fiksuojančių meninius kadrus, būrį.

Ar kabindami varpelį kada susimąstėte, ką jis simbolizuoja? Šiuo laikotarpiu, varpelis – Kalėdų simbolis, primenantis bažnyčios varpus, nešančius žinią apie kūdikėlio Jėzaus gimimą.

Tačiau varpeliai gali būti įvairių formų ir atlikti skirtingus „darbus“. Štai skambantys vėjo varpeliai – tai ne tik namų puošmena, bet ir sėkmę nešantis talismanas. Nuo seno tikėta, kad varpeliai neutralizuoja į namus patenkančią neigiamą energiją.

Varpas Lietuvai – šventas simbolis ir laisvės ženklas. Vinco Kudirkos kūryboje, varpas – laisvės šauklys, primenantis laiko vertę, laisvės ir nepriklausomybės kainą.

„Pirmasis skambutis“ – skambantis varpelis – puikiai reprezentuoja Mokslo ir žinių šventę.

O štai ant besiganančių gyvulių kaklo skambantis varpelis padeda šeimininkui juos rasti, jei jie pasiklysta ar pasislepia kalnuotose vietovėse.

1. Becker Simbolių žodyne rašoma, jog varpas simbolizuoja ryšį tarp dangaus ir žemės, nes buvo tikima, kad skamba Dievo balsu; skelbdamas visatos dermę, kviečia maldai, simbolizuoja kosminę harmoniją. Varpo skambėjimas – ženklas, kviečias bendrai maldai, bet kartu gali reikšti ir pavojų, perspėjimą.
2. Biedermann Simbolių žodyne pažymima, jog daugelyje padavimų varpai savo garsais antgamtinės būtybės atbaido ir kliudo velniui pasigrobtį vaiką. Taip pat kalbama, kad jie turi galią išsklaidyti audrą.

Akivaizdu, kad varpo simboliuje glūdi daugybė prasmių. Jos sieja istoriją ir dabartį, lydi mus kasdieniniame gyvenime. Smėlynės bibliotekos kolektyvas linki, kad suskambės šventinis varpelių choras į Jūsų namus prikvieštų pačias gražiausias Kalėdas.

Parengė: Panevėžio Smėlynės bibliotekos vyresn. bibliotekininkė Monika Kazlauskė

Nuotraukos: Vika Šešetienė

Naudoti šaltiniai:

Becker, U. Simbolių žodynas. Vilnius, 1996, p. 298.

Biedermann, H. Simbolių žodynas. Vilnius, 2002, p. 467.

Visuotinė lietuvių enciklopedija, XXIV tomas. Vilnius, 2013, p. 704, 705.

